

Sardes

**samen
leren
ontwikkelen**

Meer lezen, beter in taal

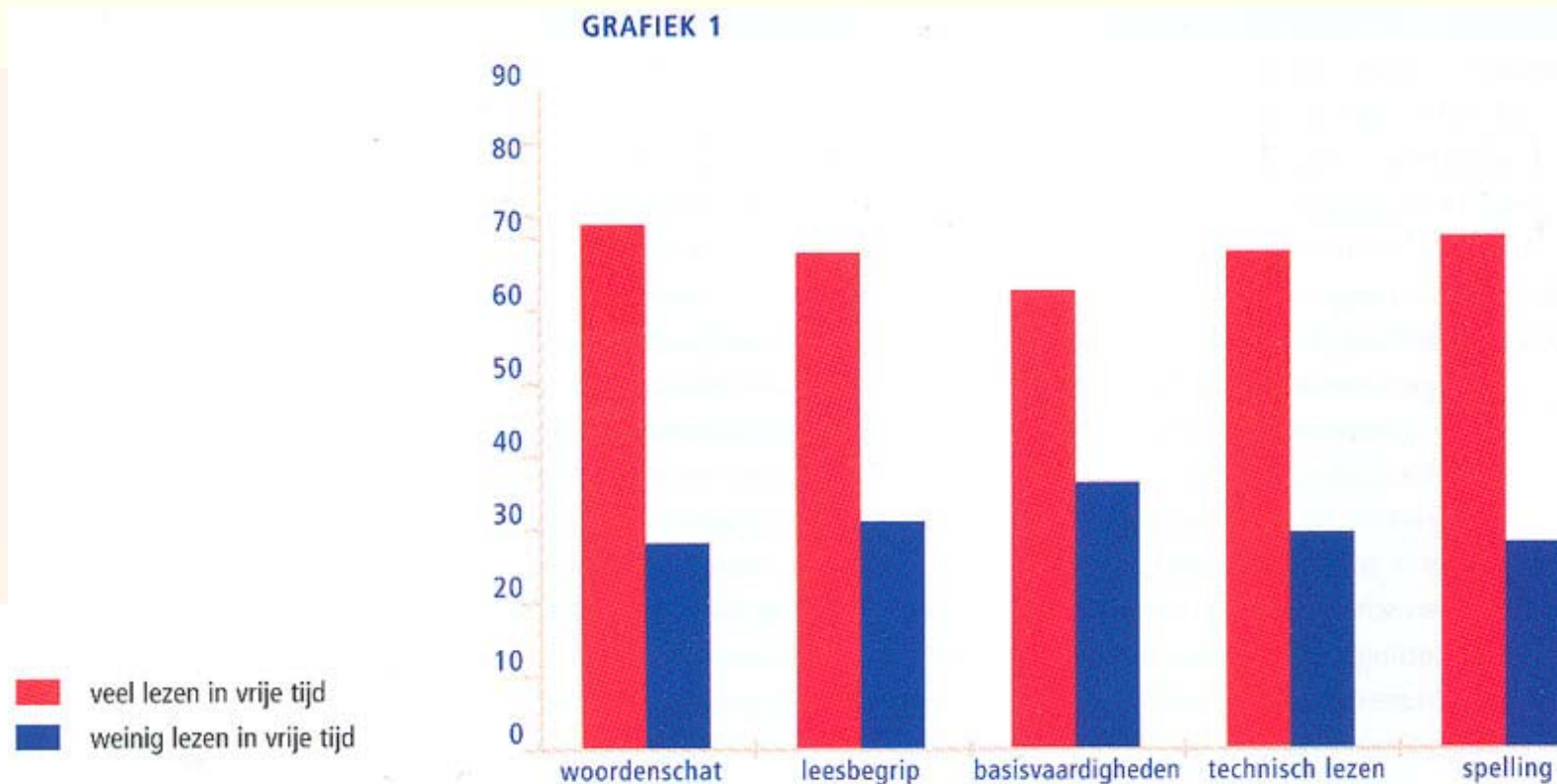
SLO netwerkdag taalcoördinatoren
14 april 2016

Kees Broekhof, Sardes

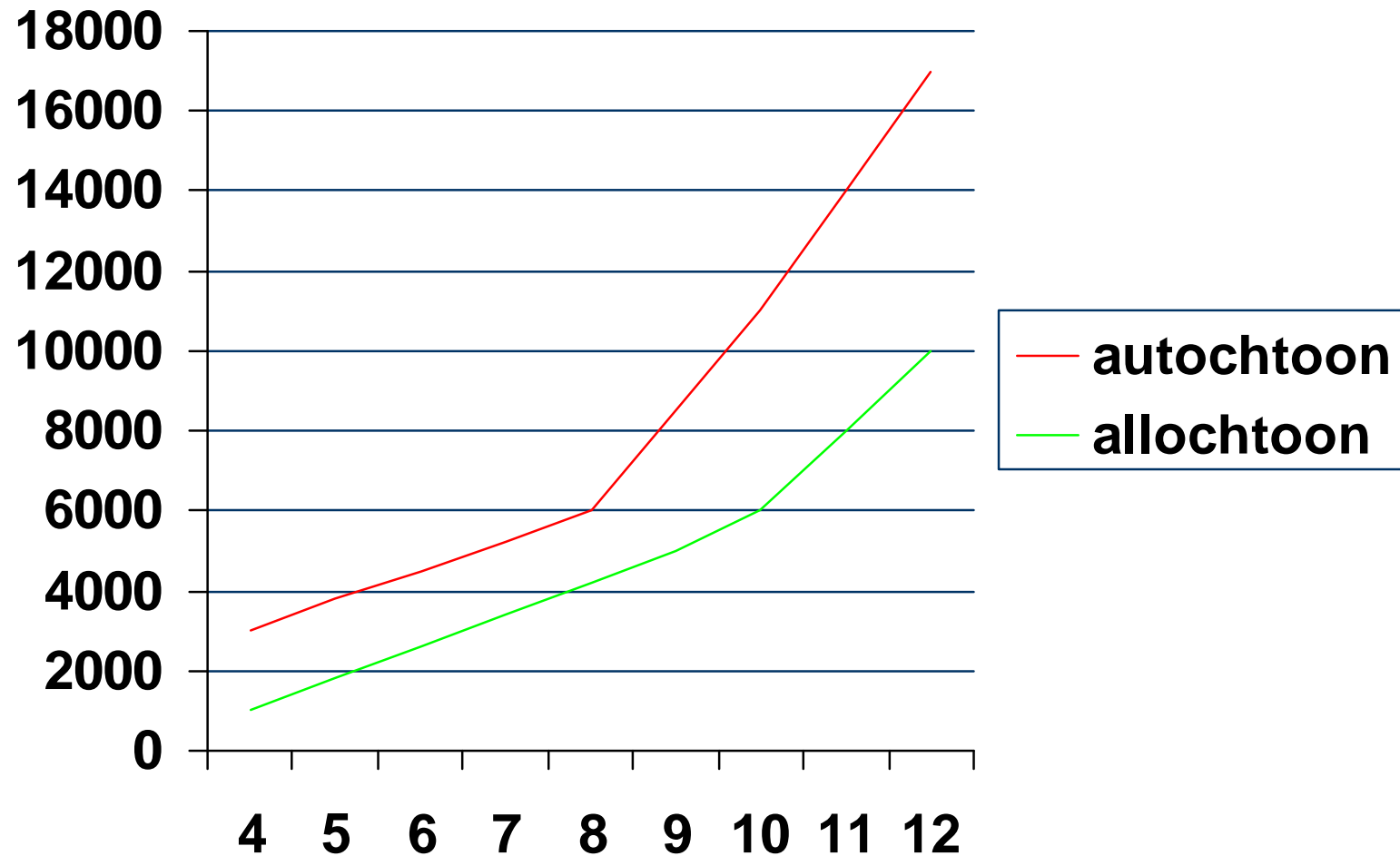
Lezen loont een leven lang

S. Mol & A. Bus (2011)

Bron: Mol & Bus.

Omvang van de woordenschat

Aantal minuten vrij lezen per dag	Aantal gelezen woorden per jaar
65,0	4.358.000
21,1	1.823.000
14,2	1.146.000
9,6	622.000
6,5	432.000
4,6	282.000
3,2	200.000
1,3	106.000
0,7	21.000
0,1	8.000
0,0	0

Cunningham & Stanovich (2001), 'What reading does for the mind', Journal of Direct Instruction, 1/2, 137-149.

Vrij lezen en woordenschat

- Kinderen die 1 miljoen woorden per jaar lezen, kunnen per jaar hun woordenschat uitbreiden met ca. 1000 woorden.
- Dit komt overeen met ongeveer een kwartier per dag. Voor 'middle class' kinderen is dit een gemiddelde hoeveelheid.
- Nagy, W., R. Anderson & P. Herman (1987), 'Learning word meanings from context during normal reading'. *American Educational Research Journal*, 24, 237-270; Anderson, R., P. Wilson & L. Fielding (1988), 'Growth in reading and how children spend their time outside of school.' *Reading Research Quarterly*, 23, 285-303.

Maakt het uit wat je leest?

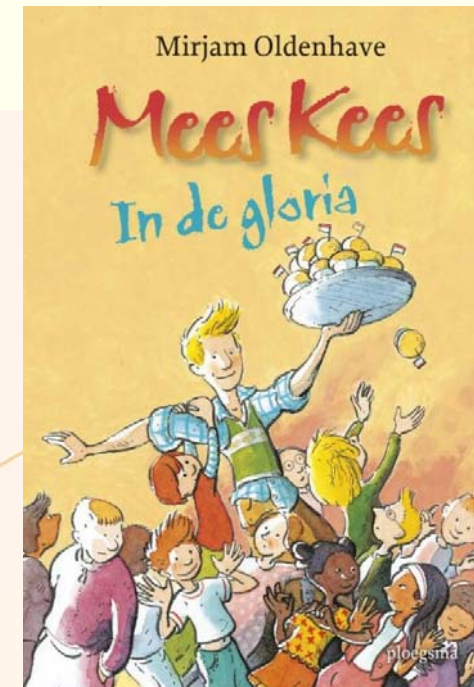
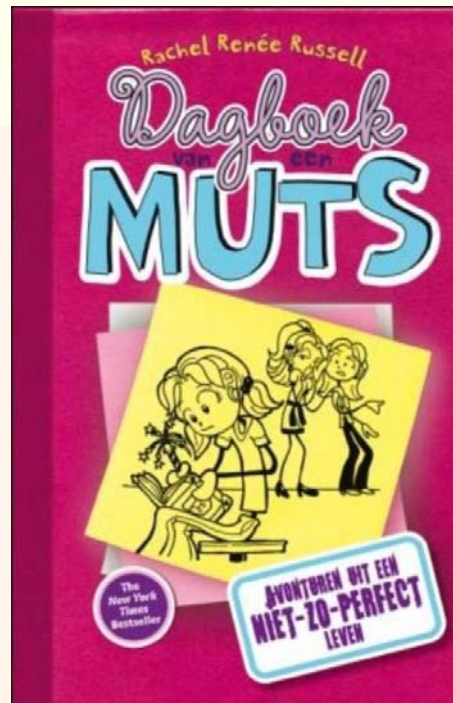
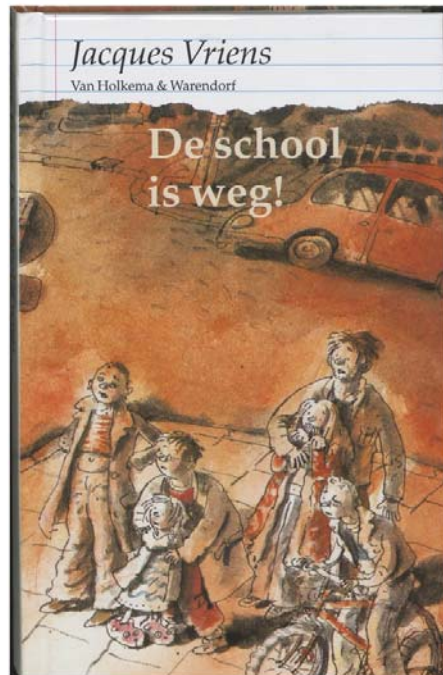
- PISA 2009: “Met name in Nederland blijkt dat het lezen van een breed scala aan tekstsoorten een groot effect op de leesprestaties kan hebben.”

bron: SLO-analyse, 2010;
zie ook Kortlever &
Lemmens, 2012

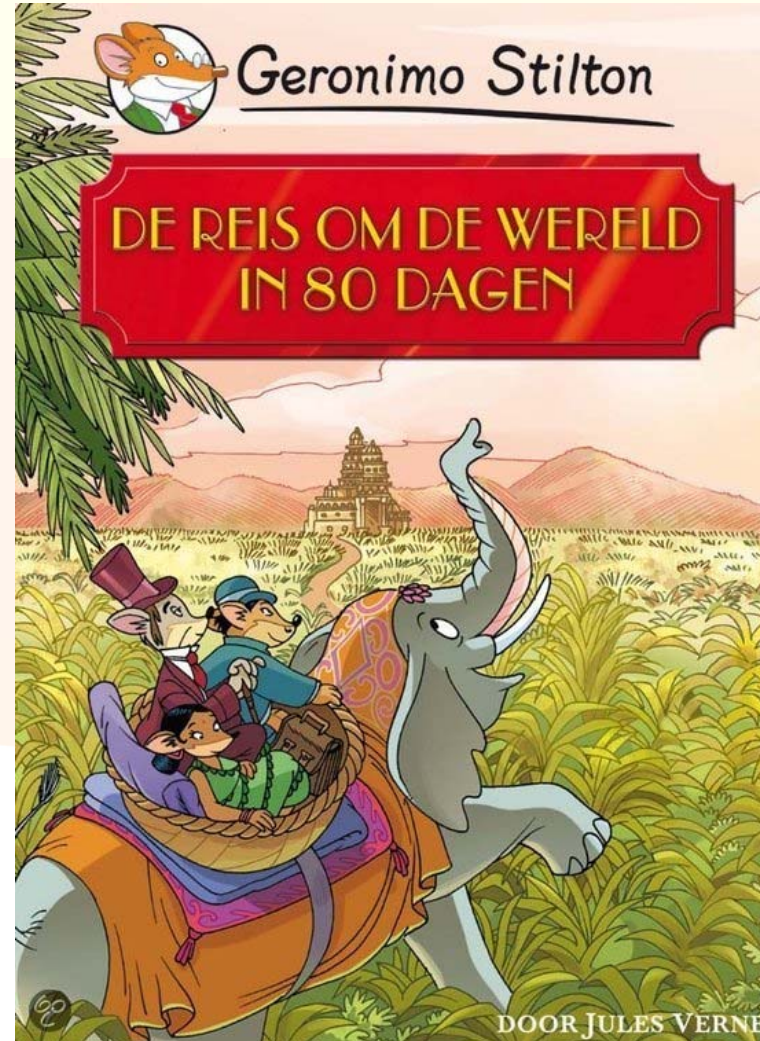
Nieuwe woorden

Consolideren: 'allergisch'

Consolideren: schooltaalwoorden

Woordkennis verdiepen

De ballon

- Feest (...)
- Winkel
- Opblazen
- Knallen
- Glad
- Klein
- Rond

Verdieping van woordkennis

(*Per ongelukt!* Simon van der Geest)

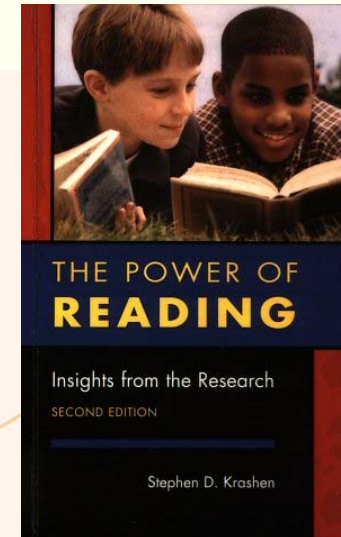
- (Zelf) bouwen
- Mensen vervoeren
- De mand
- Helium
- De juiste wind
- Sturen
- Groot

- Het ankertouw
- Vullen
- Luchtdicht
- De tent
- De naad
- Niet rond

Vrij lezen is niet alleen goed voor woordenschat, maar ook voor ...

- begrijpend lezen
- schrijfstijl
- spelling
- kennis van grammatica

Stephen Krashen (1993), *The Power of Reading: Insights from the Research*.

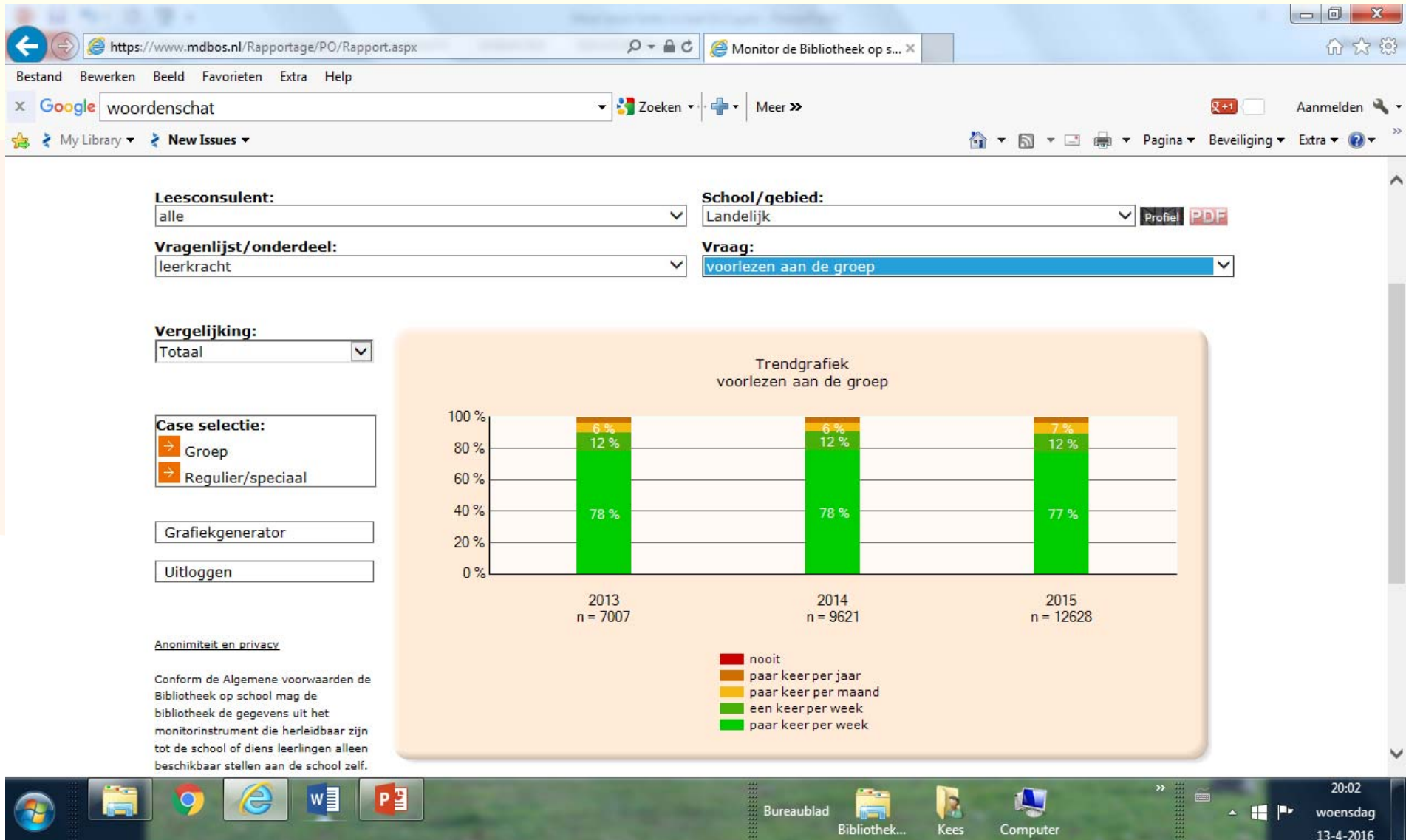
Suzanne Mol (2010), *To read or not to read*

Samenwerken, maar niet vrijblijvend

- doelgericht
- systematisch
- op basis van objectieve gegevens
- meetbaar
- cyclisch

Daarom: de monitor dBOS

Monitor de Bibliotheek op school

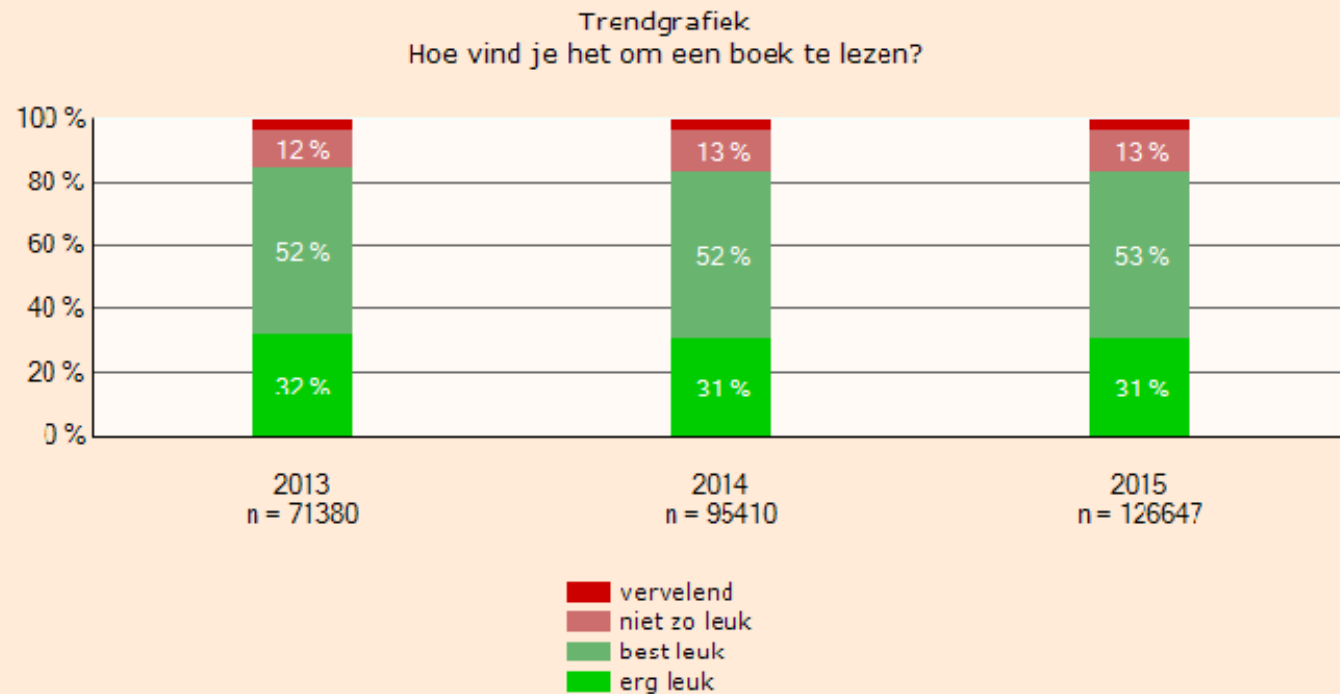

Meetbare resultaten

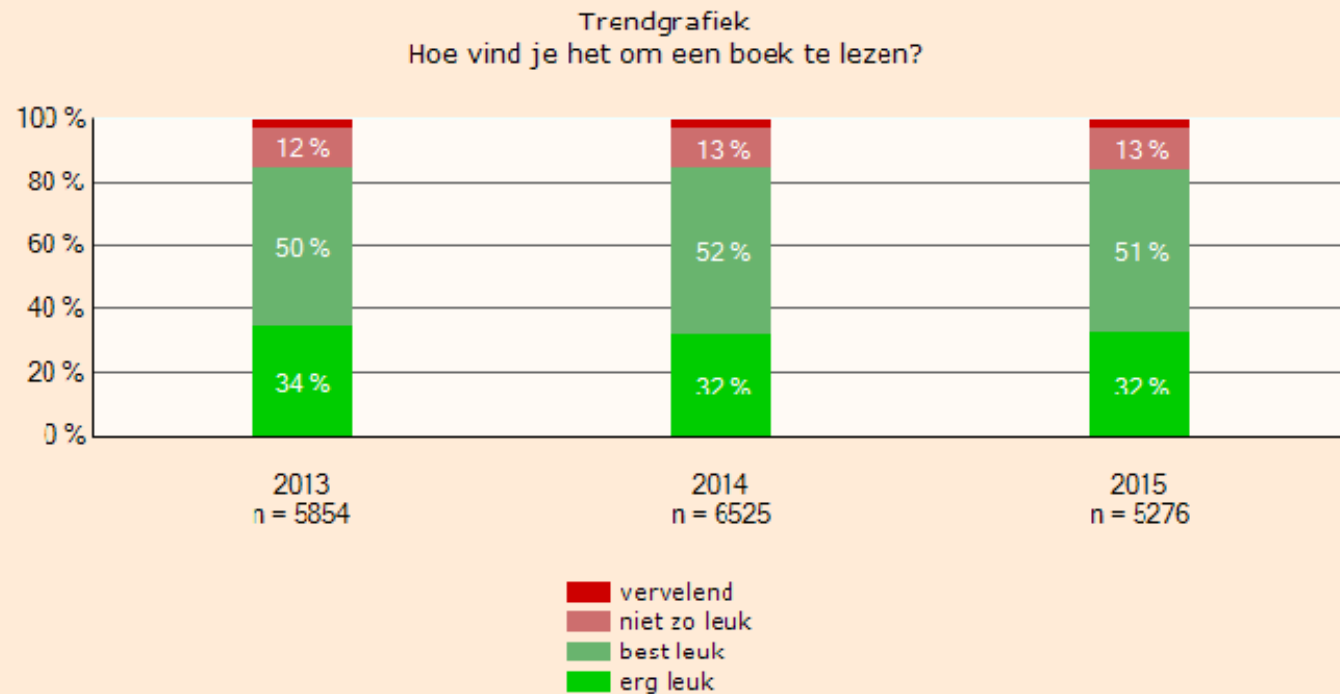
- Leengedrag
- Leesmotivatie
- Leesgedrag
- Leescultuur thuis
- Leesbevorderend gedrag van leerkrachten
- Uitvoering leesbevorderingsbeleid

d.m.v. digitale vragenlijsten voor leerlingen, leerkrachten en leesconsulenten

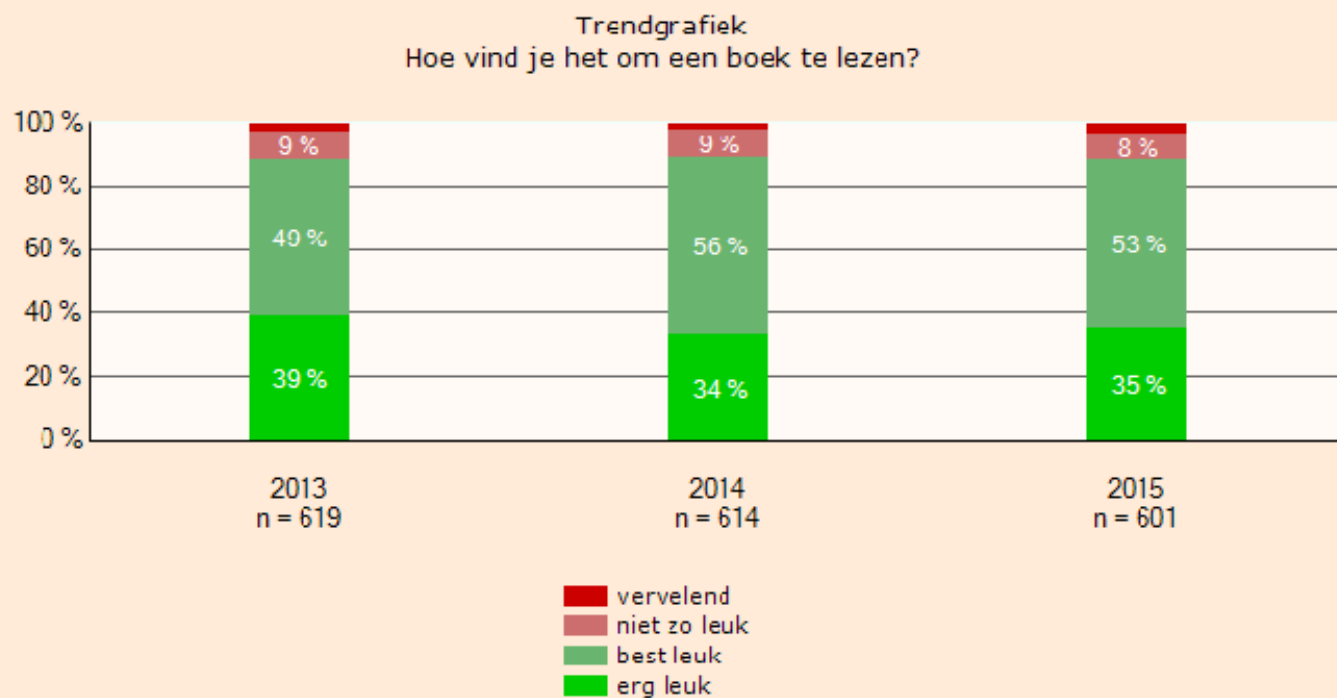
Leesplezier landelijk

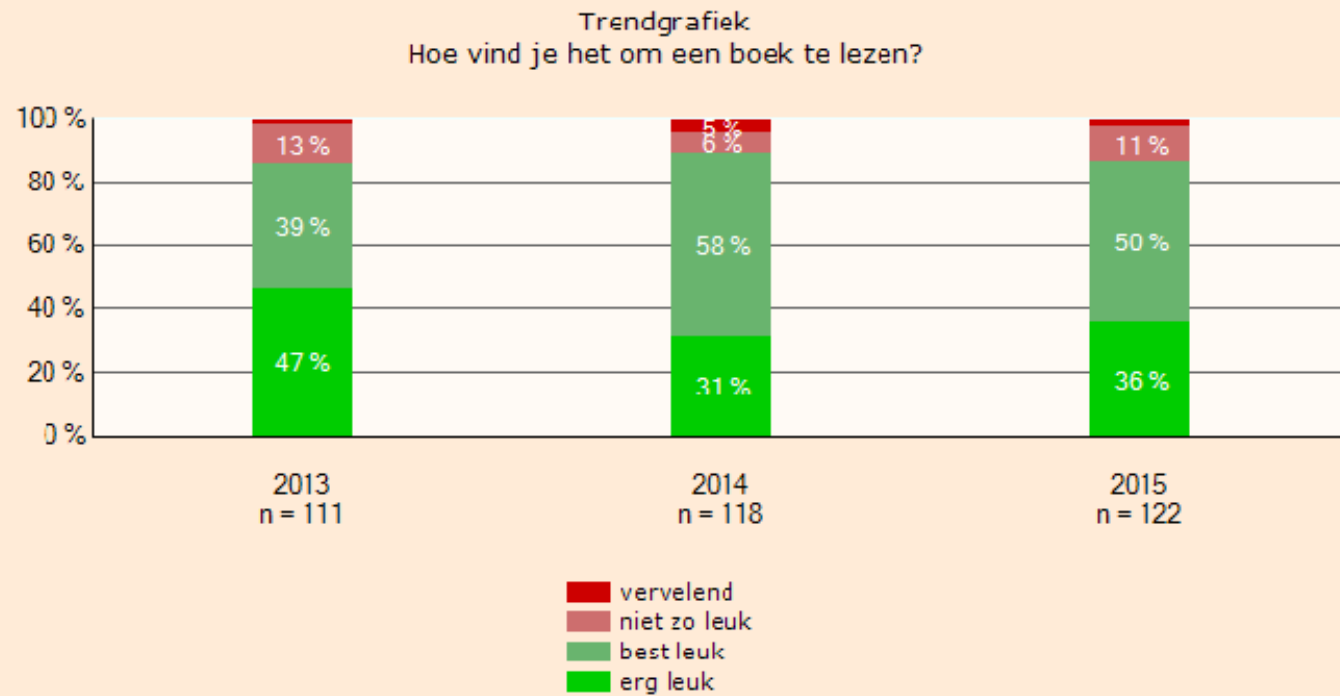
Leesplezier provincie

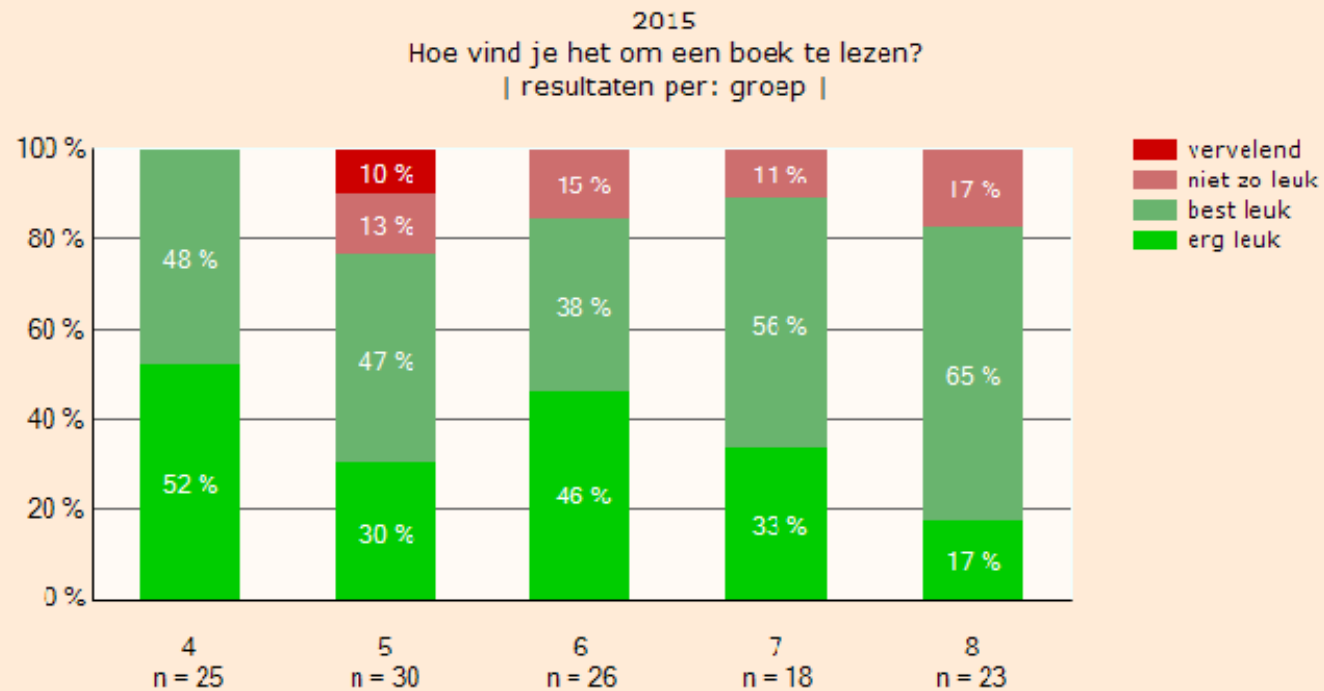
Leesplezier gemeente

Leesplezier onze school

Per groep 2016

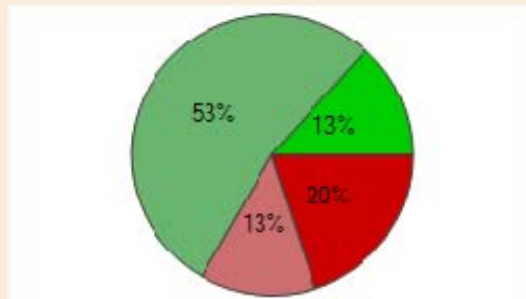

Groep 5, jongens vs. meisjes

2015
Hoe vind je het om een boek te lezen?

Geslacht: jongen

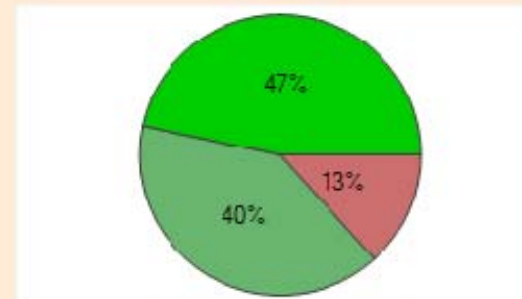
n = 15

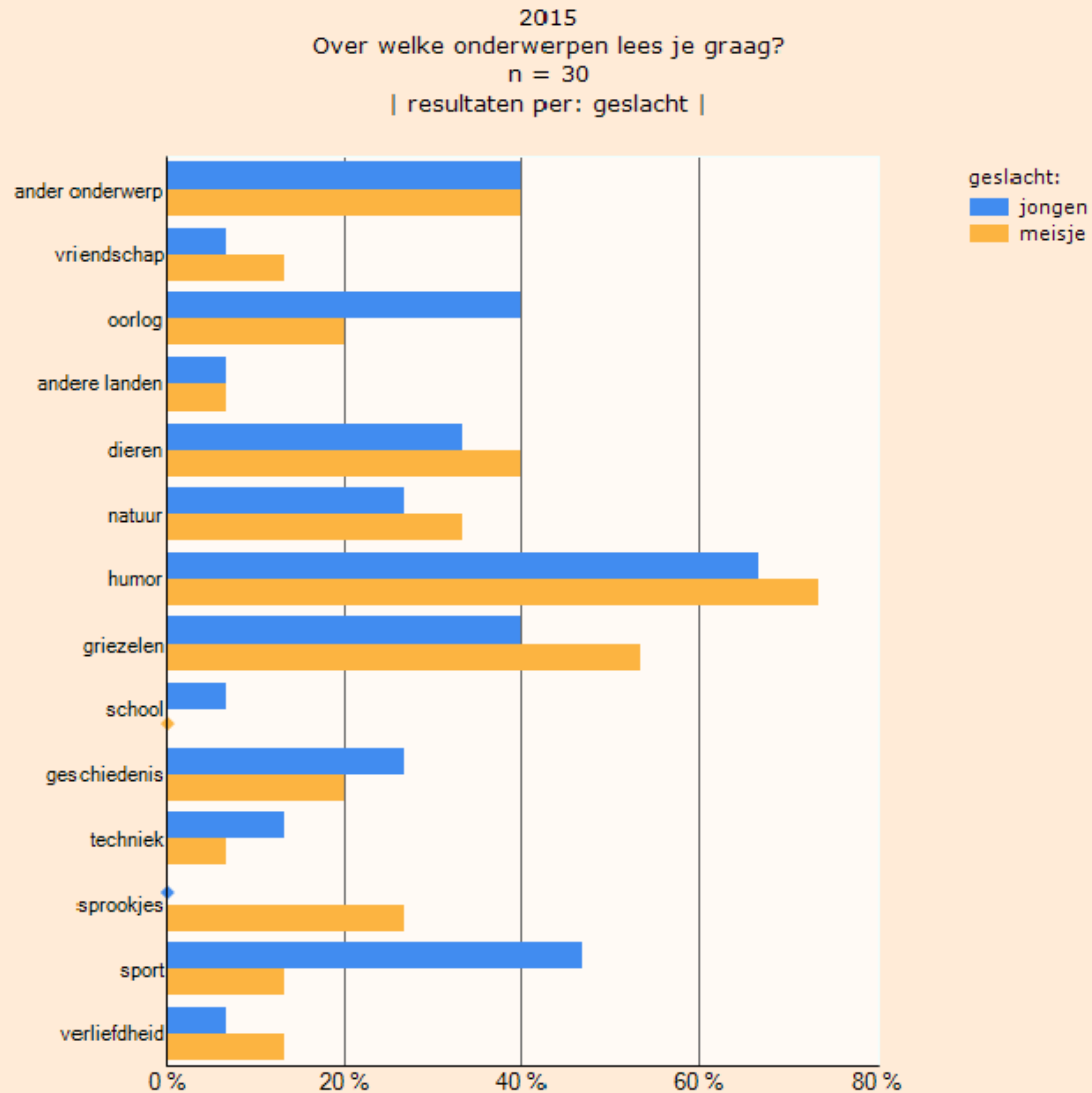
2015
Hoe vind je het om een boek te lezen?

Geslacht: meisje

n = 15

Wat lezen ze graag?

Top '5'

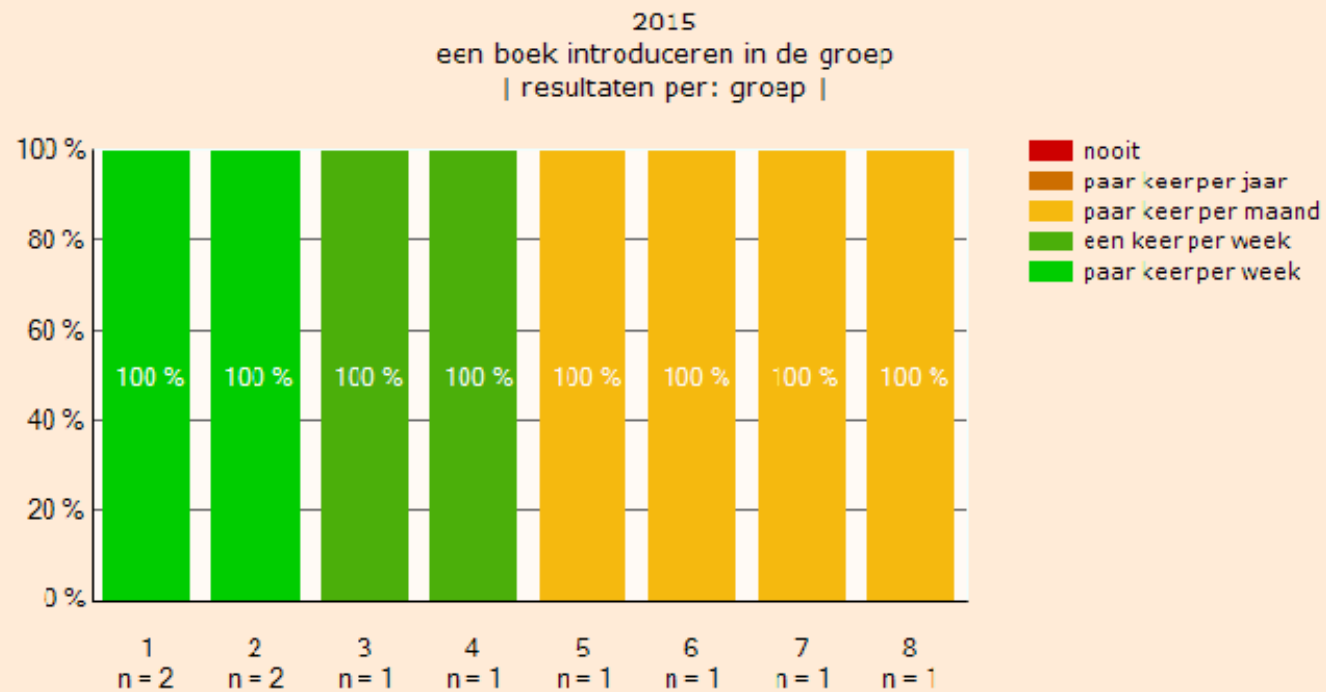
Jongens

1. Humor
2. Sport
3. Griezelen
3. Oorlog
3. Ander onderwerp

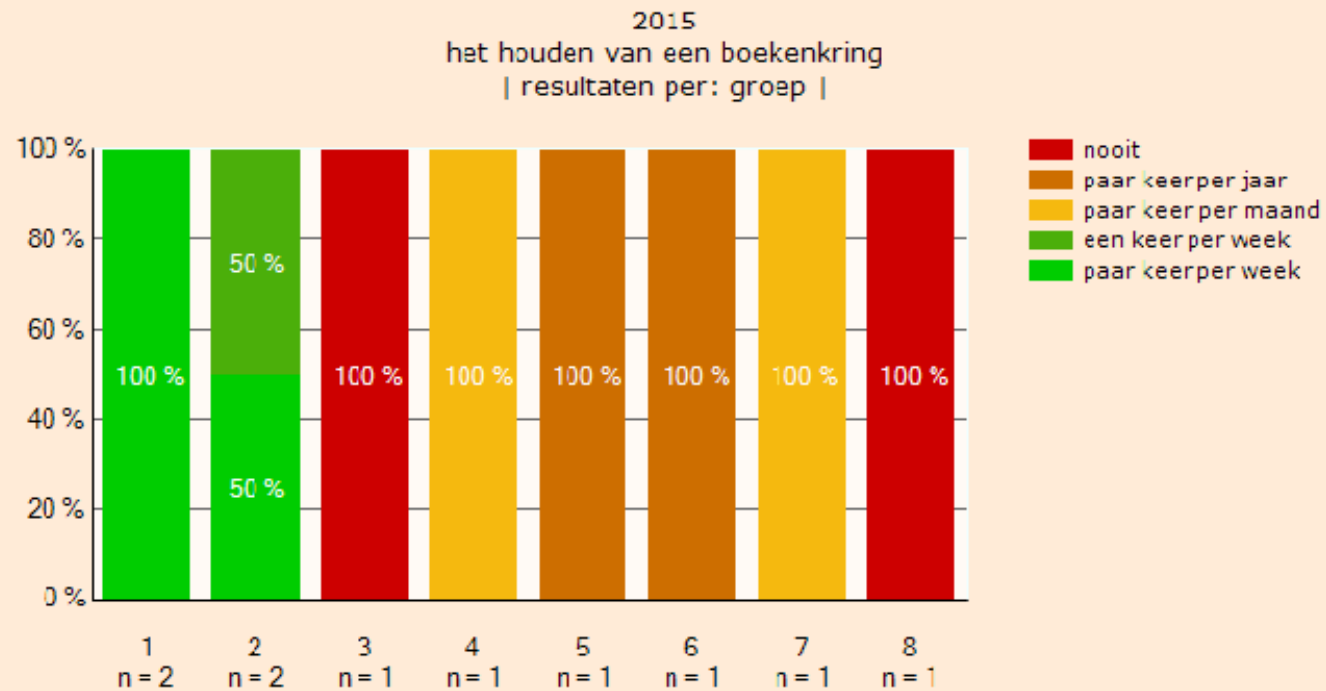
Meisjes

1. Humor
2. Griezelen
3. Dieren
3. Ander onderwerp
4. Natuur

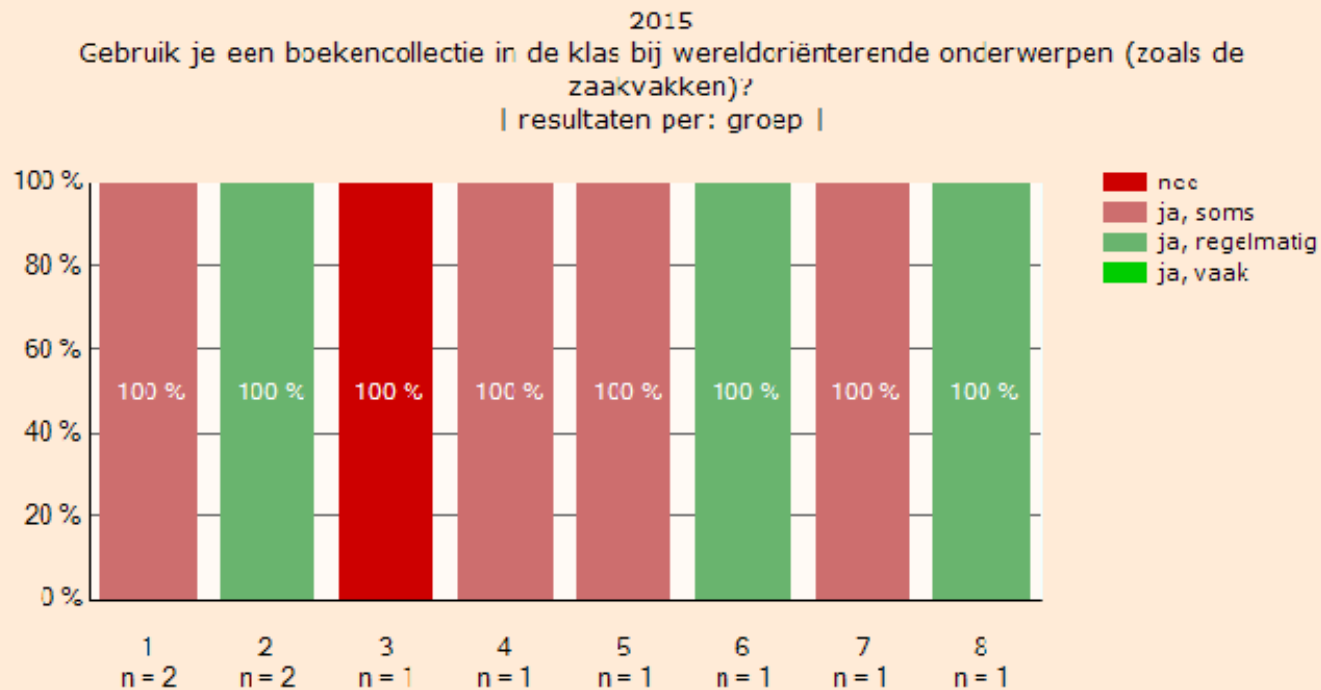
De leerkrachten: boekintroductions

De leerkrachten: boekenkring

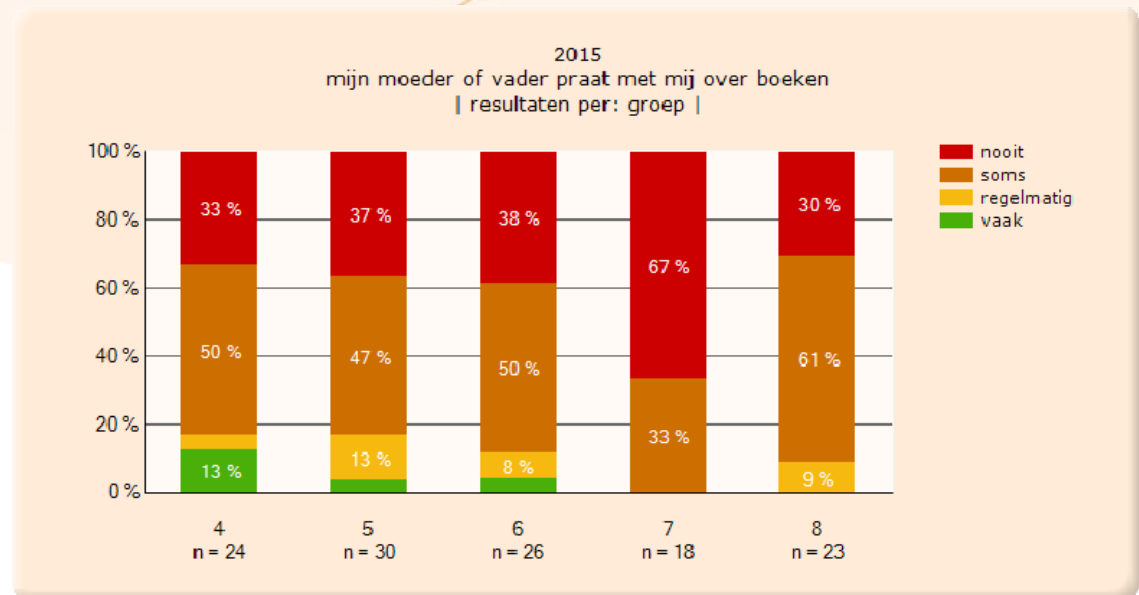
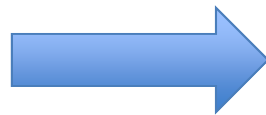
De leerkrachten: leesboeken bij zaakvakken

Dus ...

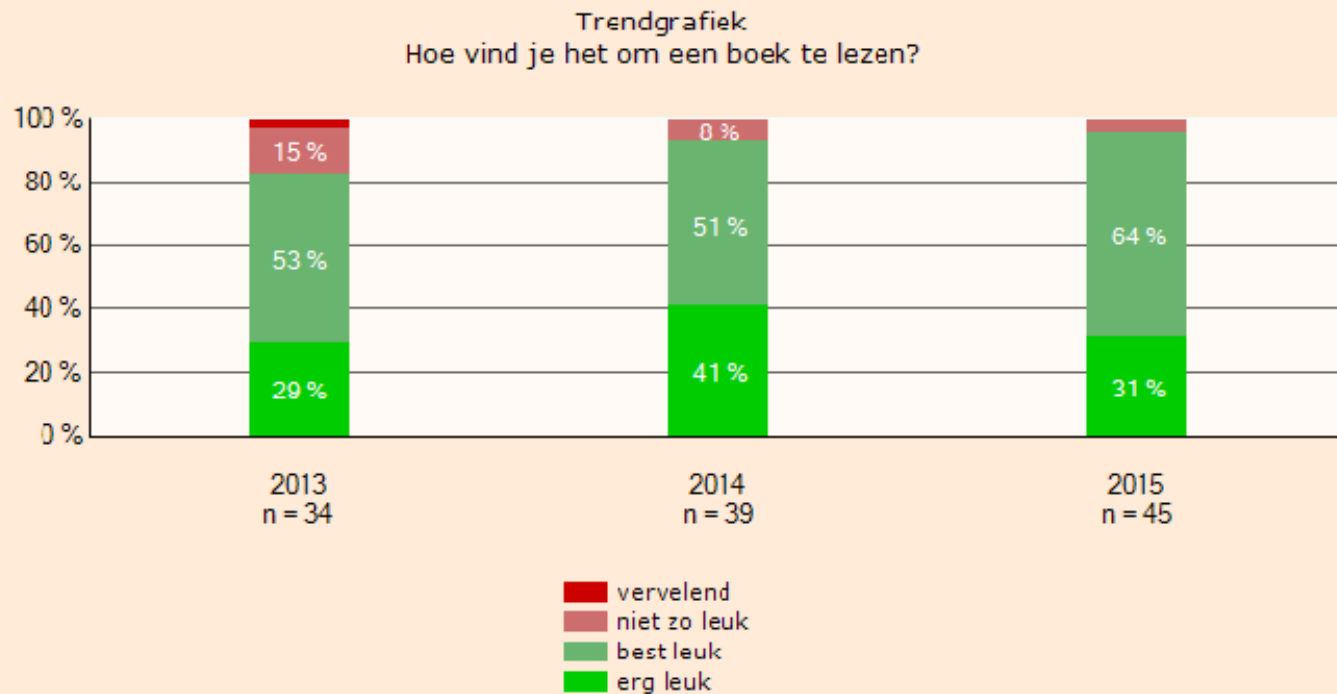
- De monitor geeft informatie voor doelgericht beleid
 - per groep, afzonderlijk voor jongens en meisjes
 - schoolbreed, voor het hele team

En ook voor
ouderbeleid!

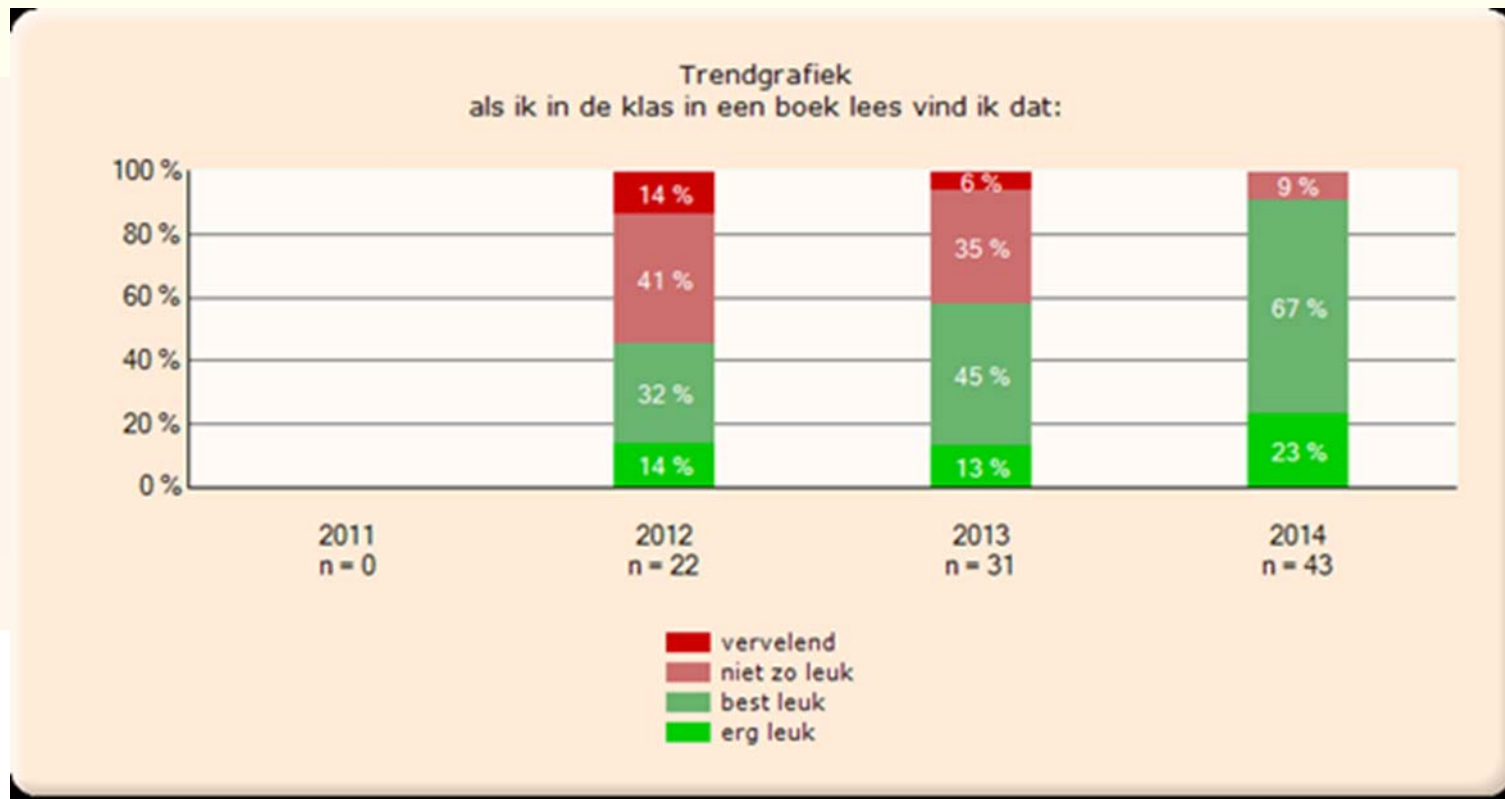
Wat zie je als het goed gebeurt?

deze school heeft breed ingezet op leesbevordering

Wat zie je als het goed gebeurt?

deze school heeft ingezet op leesplezier bij jongens

Drie soorten effectief gebruik

1. Basisgebruik (start, bewustwording, 'schieten met hagel')
2. Gevorderd gebruik (aandacht voor specifieke groepen of onderdelen)
3. Vergevorderd gebruik (SMART doelen, gericht op rood in de grafieken)

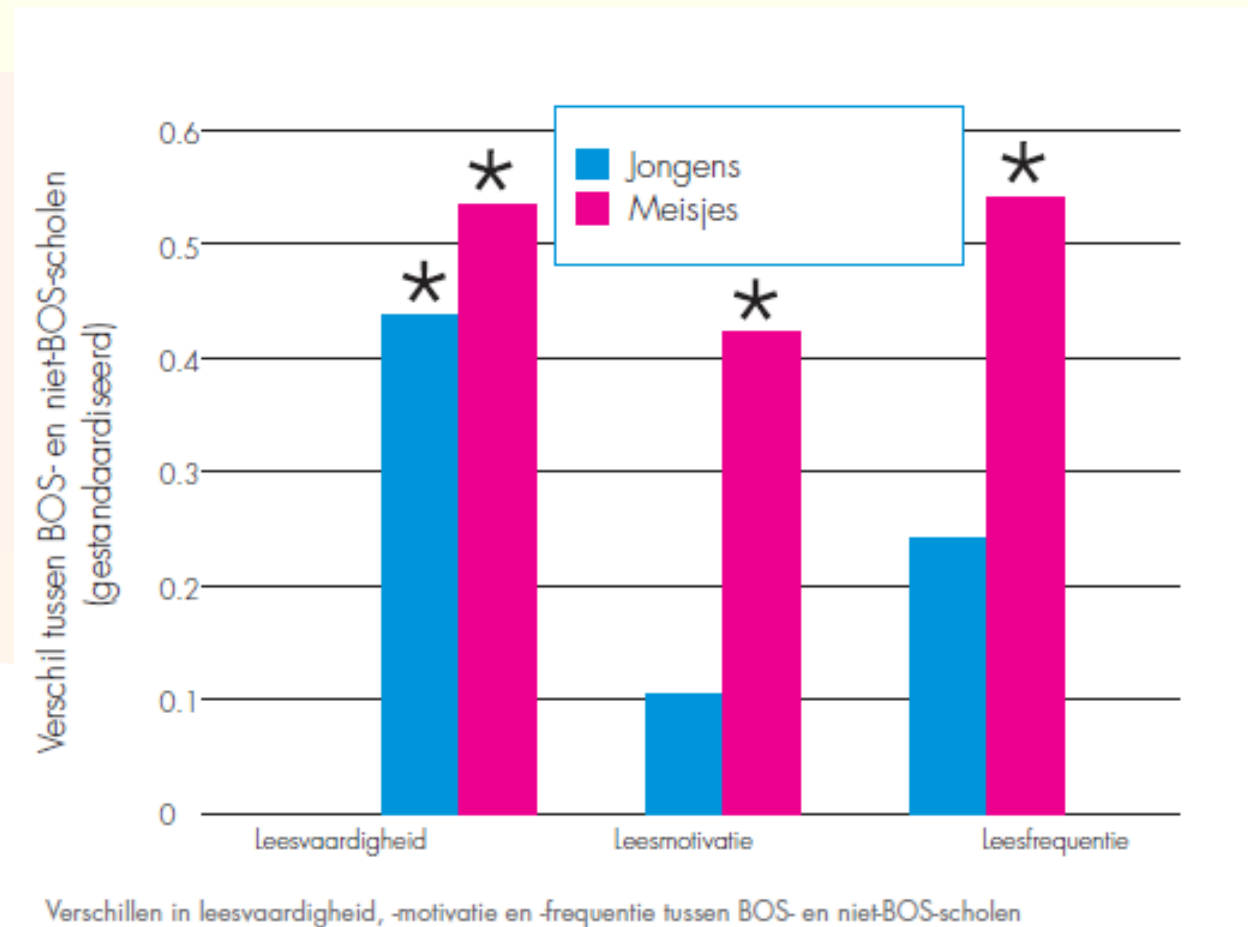
Moet je al die analyses maken?

Nee, de bibliotheek

- maakt de analyses
- adviseert over beleid
- helpt bij het opstellen van een leesplan
- richt de schoolbibliotheek in
- adviseert bij het afnemen van de monitor
- ...

Wat levert het op? onderzoek Thijs Nielen

Nielen & Bus,
'Leesmotivatie
stimuleren', JSW,
18 april 2015

In het taalbeleid komt alles samen

Taal

- De taalvakken
- Taal in de zaakvakken
- Taalondersteuning voor zwakke leerlingen
- Groep 1-8
- informatie uit LVS

Leesbevordering

- Schoolniveau
- Groepsniveau
- Richting ouders
- Groep 1-8
- informatie uit monitor dBOS

Sardes

Beter in taal.

Weet u dat Sardes
ook zalen verhuurt
voor bijeenkomsten
en vergaderingen?

Sardes

Postbus 2357

3500 GJ Utrecht

Lange Viestraat 371

3511 BK Utrecht

(030) 232 62 00

secretariaat@sardes.nl

www.sardes.nl

@SardesUtrecht

facebook.com/sardesBV